

ואי אפשר להחזיקו לגופיהו לא ילפינן מנייהו דהיינו משום דאם איתא דילפינן מנייהו לא ליכתוב אלא חד ומשאר כולוהו נישתוק אבל הכא ממאן לישתוק אי לא כתבי:

רבינו גרשום

א"כ פרס ועוניה דכתב רחמנא למה לי. שהן יש בהן חד סימן והוה הסימן אחד יש בו אחד מגי' סימנין שבשאר עופות טמאין ואחד יש בו סימן רביעי שינוי בכולן שינוי דורס: הוה ליה שני כתובים הבאין כאחד. כלומר דמעיקרא סבירין דשינתו יש בהן סימנין שוין והוה ליה שני כתובים הבאין כאחד: סוף דאיתיה בפרס איתיה בחד מהני כו'. בעשרים ואחד עופות: עורב אית ליה תרי תרי. לומר מאוח סימנין דיש כ"א עופות טמאין יש בעורב תרי פרס ועוניה אית לה חד חד סימן אחד יש בו סימן אחד מהני סימנין דיש כ"א עופות טמאין הסימן הרביעי שאינו דורס אי בפרס איתיה אי בעוניה איתיה דלית בכולהו אחריני ומיניה בעינן למיגרמא דהוא אינו דומה לא לחברו ולא לעשרים ואחד: אי אפשר לדיכא חד מיניה דרמי לפרי ועוניה והוה ליה האי דרמי לפרס ועוניה שני כתובים הבאים כאחד ולא גמרינן מיניה: גמירי עשרים וארבע כו'. ואי פרכינן למה אינו מקשה כמעיקרא (א) דאמר ליה גמירי הלכה למשה מסיני ליכא פירכא: לקרבן הן כשרין. ולא עוף אחד: כ"ב סימנין טהורין:

(א) נראה דל"ל דהא דלמא ליה גמירי היינו הלכה למשה מסיני וליכא פירכא.

ונילף מעורב. הוה מני למימר אס כן למינו למה לי: מכרי ב"ד עופות טמאים הם. ונכולוהו איכא ג' סימני טהרה צד מעורב ואי אפשר דהאי דאיתיה בפרס ליתיה בחד מהני והאי דאיתיה בעוניה נמי ליתיה בחד מהני וכלל ליה חזק וחד דלא תיכליה בזהאי סימנא והוה ליה ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדן לשאר עופות הבאין לפנינו דלא תיכליה בחד מהני תרי סימנים וכיון דאין מלמדן מנא לן איסורא דאיטריך נשר למשרייה כן פירש בקונטרס וא"ת והא אכתי איטריך נשר להחזיקו אותו סימן שלישי דאיתיה לא בפרס ולא בעוניה אלא ב"ט לחודיהו דה"ל לאסור דהא השתא בתלמא לא אכלינן בזהאי סימן לחודיה מיעביא נהי דלא הוה אסרינן בחד מהני תרי סימנים דאיתנהו בפרס ועוניה משום דהוה ג' כתיבין הבאין כאחד כיון דאיתנהו ב"ט עופות מ"מ בזהאי סימן שלישי הייתי אוסר ואי ה"ל דאיתיה שלישי הוה צעורב הוה יחזק דהשתא נמי הוה ב' כתובים עורב ו"ט עופות ומינה צללו הכי לא קשה מידי דמנין היה לי לאסור בזהאי סימן שלישי דמי"ט עופות לא ילפינן כלל לא בזהאי מנינו ולא בק"ו דהוה ליה ב"ט כתיבין הבאין כאחד ואין מלמדן ומסיק דחד מהני תלמא דהדרי בכולהו איתיה או בפרס או בעוניה והרביעי ישנו בתמידי נמנא שסימן זה לא נאמר אלא פעם אחת מהו דמינמא דלינף מיניה לאסור עוף הבא בסימנין אחד בחד מן הסימנין הללו דהא לא ידעינן מאי

א"כ. דמעוניה בעינן למילף למה לי דכתב נשר אלא מדכתביה ש"מ לא מילף מעוניה ושאר עופות הבאים בסימנין אחד שאינן מין פרס ועוניה טהור דמנשר מילף דלית ליה כלל לא תיכול הא אית ליה חד אכול וכ"ש תרי ותלמא חוץ מעוניה ופרס דלא תשכריהו בחד ועורב נמי אע"ג דלית ליה תרי ושאר עופות המפורשין אע"ג דלית ליה תלמא לא דלתייה פרט זהו קרא משום דלחמו מנשר להימירא: אלא טעמא דכתב רחמנא נשר. משום הכי קיים להו דסימנין אחד טהור: הא לאו הכי הוה אמינא לינף מפרס ועוניה. דלא תשכריהו בסימנין אחד: אין מלמדן. דאי בחד סימנין אחי לאורוי ולמילף מיניה דטמא ליכתוב חד ולתיי אידך מיניה: דאיכא בזהאי ליכא בזהאי. אותו סימן שינוי זה אינו צוה הלכך לאו שני כתיבין הבאין בחד מהני וינהו דהא מילך כריכי דאי סימנא הוה דלא תיכול אכל בסימנא דעוניה אכול להכי איטריך עוניה ואי כתב עוניה פרס לא אחי מיניה וכיון דמרוייהו כריכי הוה אמינא מילף מינייהו דבסימנין אחד לא תיכול כתב רחמנא נשר: מכרי כ"ד עופות טמאין הן. ונכולוהו איכא ג' סימני טהרה צד מעורב ואי אפשר דהאי דאיתיה בפרס ליתיה בחד מהני והאי דאיתיה בעוניה ליתיה בחד מהני וכתיב לן תרי זימנין בכל חד דלא תיכליה בזהאי סימנין והוה ליה ב' כתיבין הבאין כאחד לשאר עופות הבאין (א) לפנינו דלא תיכליה בחד מהני תרי סימנין וכיון דאין מלמדן

מנא תימי לן איסורא דאיטריך נשר למשרייה: תלמא דהרי בכולהו. השגחה חורין כבולן כלומר כולן צין מין שיש לו שלשה דהיינו עשרים מינייהו וצין עורב דיש לו ב' אותן ב' מאלו שלשה הן והרביעי אינו כ"כאחד מכל שלשה סימנין המונין החוזרים בזה אחד מהן שלשה איתיה אי בפרס אי בעוניה והרביעי ישנו בתמידי נמנא ונמנא שסימן זה לא נאמר אלא פעם אחת: מהו דסימנא לינף מיניה. לאסור עוף הבא בסימנין אחד בזהאי מכל הסימנים הללו דהא לא ידעו מאי ניהו ההוא סימנא דאיכתב לחודיה למילף מיניה להכי אמר נשר למימרא האי הוה דלית ליה כלל (א) הא עוף הבא בסימנין אחד טהור: ה"ג אלא טוריס דכתב רחמנא למה לי. הואיל ולא מינייהו ילפינן ואי לגופייהו לא איטריכו דהא אפילו בסימנין אחד טהור: לקרבן. שהן לבדן כשרים לקרבן ולא עוף אחד והאי דקמני להו מנא לעיל וקאמרו אף כל לא איטריך למילף מינייהו מידי סימני טהרה דהא בסימנין אחד נפקא לן מנשר וכל שכן כ"ד אלא סימנא בעלמא אורי לן שאלו הן סימני טהרה אותן שהנשר והתורין חלוקין בהן. ואית דגרסי אלא תורין דקמני מנא למאי הלכתא ולא יתכן דהא א"כ מאי מירוייהו דרב עוקבא דקאמר לקרבן דמי איכא למימר אף כל מצדי תרגולין לקרבן הואיל ויש בהן ד' סימנים והלא כמה פעמים שנה בהן הלוכז ותניא בתורת כהנים (א) יכול כל עוף יהא כשר לקרבן תלמוד וומר והקריב מן התורים וגו' אין לך עוף כשר אלא תורים וצני יונה: היה

עשרים זימנין ועוד יש לומר כל הסוגיא בעינן אחר דמתלמא חישב פרס ועוניה ב' כתובים הבאים בחד עוף ויכתיב אף לא כתב אלא פרס הוה אמינא בזהאי סימן שינוי בפרס טמא אכל בעוניה שיש בו סימן אחד דאיתיה בחד מהני תרי סימנים ואי בחד מהני תרי סימנים וי"ט עופות א"כ אינו חשבו לטהר כפי עממו דכי איכא תרי כתיבין (הדדי) הוה טמא כל שכן הוה צדיק עוניה וי"ט עופות א"כ אינו חשבו לטהר דלמה למימר דהוה ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדן ומשני דאיכא סימנין אחד בפרס או בעוניה דליתיה ב"ט עופות והשתא לא הוה ב' כתובים דכי ילפת לטמא בסימנין אחד מאלוהו סימנין שיש ב"ט עופות לא מני למימר אידך דכתב רחמנא למה לי דאיטריך משום אותו סימן חדש דה"ל שהוא סימן חשוב יותר לטהר דליתיה בשום עוף טמא אכל מההוא ודאי שיש בו סימן החדש לא הוה ילפינן לטמא בסימנין אחד דא"כ אותו שיש בו סימן שני"ט עופות למה לי דאיתיה אינו חשוב יותר לטהר ומינה קשה דאי מאותו שיש בו סימן אחד של י"ט עופות ילפת לטמא עוף הבא בסימנין אחד לא ליכתוב כלל אלא סימן החדש והוה ילפינן מיניה דכל עוף הבא בזהאי סימן טמא וכ"ש בחד משאר ג' סימנין דלא מהני בשאר עופות ופי' הקונטרס עיקר ומינה קשה לפי' הקונטרס דלמה חשיב ב' כתובים אותו שסימן טהרה שלו מ"ט עופות ושבת מהן ומה צדך דילמא אחי ללמד על עממו ועל כיוצא בו שיש לו אחד מג' סימני טהרה דטמאים דמי"ט עופות לא הוה אחי דתיכולו כ"ט כתובים הבאים כאחד ולא דמו כלל לאותן היתרים על שנים הראשונים של י"ט עופות דאע"ג דכריכי לגופייהו א' דלא ילפינן מינייהו היינו משום דאם איתא דילפינן מינייהו לא ליכתוב אלא חד ומשאר כולוהו נישתוק אף לא כתבי חד דאיתיה בפרס או בעוניה לא ילף מ"ט משום דהוה י"ט כתיבין הבאין כאחד ואי כתיב חד דאיתיה בפרס או בעוניה ולא דמי דוקא בחד סימנין אסורא אכל שנים או שלשה שרו ולהכי כריכי דמרוייהו ולעולם ילף מסימנין היחידים דאיתיה בפרס או בעוניה ולא דמי כלל לאותם י"ט גופייהו היתרים על השנים דהם שוים כולם ואם איתא דילפינן מינייהו לישתוק מכולוהו ולא ליכתוב אלא חד: כ"ב

(א) [קדושין כ. וצ"ג]. (ב) [צ"ל באלה]. (ג) [ויקרא פקח ט.].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מדי כ"ד וכו' הבאין לפנינו דלא מילף מכרי אחד ונגמרו מיליה: (ב) ד"ה מהו דמימא וכו' דלית ליה כלל טמא הא עוף:

מוסף רש"י

ישנו כתובין הבאין כאחד אין מלמדן. מלמא כתיב אחד ונגמרו מיליה מיני (קדושין כ. ד.) ילפת מכתביה שמע מינה דוקא הני קאמר פסחים סח. א.

. Scanned Shas is ©Copyright

Moznaim הוצאת ח. וגשל

. Provided with their kind permission

©2010 The Society for Preservation of
Hebrew Books